

شیعه

(عقاید، وظائف، فرقه‌ها)

موربان کریمی

شهرکرد - تابستان ۱۳۸۸

سرشناسه: عنوان و نام پدیدآور: شیعه (عقاید، وظایف، فرقه‌ها) / مرزبان کریمی.
 مشخصات نشر: شهرکرد: سدره المنتهی، ۱۳۸۸.
 مشخصات ظاهری: ۵۸۰ ص.
 شابک: ۸۵۰۰۰ ریا ۸۵۰۰۰-۵۱۴۹-۶۰۰-۹۷۸
 وضعیت فهرست‌نویسی: فیبا
 موضوع: شیعه
 موضوع: شیعه -- عقاید
 موضوع: شیعه -- فرقه‌ها
 ر. هندی کنگره: BP ۲۱۱/۵ ک ۴۷۴ ش ۹ ۱۳۸۸
 ر. هندی یو.ی: ۲۹۷/۴۱۷
 شماره کتاب‌شناسی ملی: ۲۸۵۶۶۶۱

شیعه (حقایق، وظایف، فرقه‌ها)

- مؤلف: مرزبان کریمی
- حروفچینی: سهیلا هاشمی قهفرخی - فرزانه هزاریان
- نرم‌افزار نشر: زونگار ۷۶ - محصول شرکت نرم‌افزاری سینا
- طراح جلد: معصومه یزدانی سامانی
- لیوگرافی: سروش شهرکرد؛ چاپ: هشتپن؛ صحافی: تک
- شمارگان: ۱۰۰۰ نسخه
- چاپ اول: تابستان ۱۳۸۸
- شابک: ۹۷۸-۶۰۰-۵۱۴۹-۶۰۰-۵ ISBN: 978-600-5149-05-6
- مرکز پخش: تهران، انتشارات اندیشه اسلامی، مقابل دانشگاه تهران، خیابان نخل‌رازی، بین چهارراه اول و دوم.
- کوچه شهید فاتح داریان، پلاک ۴۳/۱، تلفن ۶۶۹۶۱۲۹۷
- نشانی ناشر: شهرکرد میرآباد غربی، خیابان شمس، خیابان حیا، کوچه ۵، پلاک ۱۱، کد پستی ۸۸۱۷۹-۳۶۹۶۷
- همراه: ۹۱۳-۳۸۱-۱۳۶۰

Printed in The Islamic Republic of IRAN

■ کلیه حقوق محفوظ است.

فهرست

عنوان □	صفحه □
مقدمه	۱۷
امامت رمز بقای دین	۱۸
نص و وصیت	۱۸
لیاقت و فضیلت	۱۹
قربانیت و نسبت	۲۰
■ فصل اول: کلیاتی از شیعه‌شناسی	
واژه‌ی شیعه	۲۵
شیعه یعنی چه؟	۲۷
شیعه در کلام پیامبر اسلام (ص)	۲۸
اصول عقاید شیعه	۳۰
جدایی شیعه از سنی و ریشه‌ی آن	۳۳
برخی از فرقه‌های شیعه	۳۴
ویژگی‌های مکتب شیعه (اسلام اهل بیت)	۳۵
شیعه کیست و صفات شیعه کدام است؟	۳۷
.....	۴۰

۴۰	شیعه یعنی مشایعت‌کننده عملی علی(ع).....
۴۰	شیعه‌ی حقیقی این‌گونه است.....
۴۱	نگاه شیعه به علی(ع).....
۴۱	دو درس برای شیعیان علی(ع).....
۴۱	روح تشیع.....
۴۳	شیعه‌ی علی(ع).....
۴۴	نسبت‌های ناروا به شیعه.....
۴۴	حملات ماروای نویسنده‌ی المنار به شیعه.....
۴۶	تحریف تاریخ.....
۴۷	علی و شیعیان.....
۴۷	علی(ع) و شیعیان او همواره تسلیم دستور خدا هستند.....
۴۷	علی و شیعیانش از پی‌گامان‌اند.....
۴۸	حزب امیرالمؤمنان علی(ع) در سخن پیامبر(ص).....
۴۸	ما و شیعیانمان اصحاب یمن هستیم.....
۴۹	علی(ع) و شیعیانش خیرالبریه‌اند.....
۵۰	تقاضای عذاب به خاطر نصب علی(ع) به ولایت.....
۵۰	قرآن ابراهیم(ع) را شیعه‌ی نوح(ع) می‌داند.....
۵۱	امام در منطق قرآن.....
۵۲	ولایت امیرالمؤمنان علی(ع) از ارکان دین.....
۵۳	مودت اهل بیت(ع) پاداش رسالت.....
۵۵	امامان منادی توحید.....
۵۵	آل محمد کشتی نجات.....
۵۶	اهمیت ولایت ائمه(ع) در سخن پیامبر(ص).....
۵۶	مقام آل محمد(ع) و اهمیت حب آن‌ها در سخن پیامبر(ص).....
۵۷	آیات امامت.....
۶۶	اولوالامر همان ائمه‌ی دوازده‌گانه می‌باشند.....

۷۲	اولوالامر در روایت جابر (حدیث لوح فاطمه (س))
۷۶	بررسی بعضی از ایرادات و شبهات وارد شده بر آیهی ولایت
۷۹	علی (ع) در غدیر خم
۱۰۱	علی (ع) و شیعیان آن حضرت از دیدگاه پیامبر اکرم (ص)
۱۰۳	شیعه از نظر ائمه «علیهم السلام»
۱۰۶	شیعه و منابع فکری و فقهی آن
۱۰۸	کتاب خدا، قرآن
۱۰۸	سنت
۱۰۹	حدیث ثقلین
۱۱۰	عقل
۱۱۱	اجماع
۱۱۱	منابع علمی شیعه
۱۱۱	سرمایه‌ی شیعه
۱۱۳	افتخارات مکتب ما از دیدگاه امام خمینی (ره)
۱۱۴	منابع فکری شیعه
۱۱۴	قرآن کریم
۱۱۵	رابطه‌ی قرآن و سنت
۱۱۷	ابعاد سنت
۱۱۷	معروف‌ترین کتب حدیث شیعه
۱۲۱	آشنایی با نهج البلاغه
۱۲۶	نهج البلاغه در کلام دیگران
۱۲۷	مقام نهج البلاغه
۱۲۸	موضوعات نهج البلاغه
۱۲۸	مخالفان نهج البلاغه
۱۲۹	صحیفه‌ی سجادیه
۱۳۱	عقیده‌ی شیعه در مورد امامت

۱۳۱		اجر رسالت
۱۳۲		مراتب و درجات امامت در شیعه
۱۳۴		اهمیت امامت به معنی مرجعیت دینی
۱۴۰		هفت نکته در بحث امامت
۱۴۲		نتایج
۱۴۳		دیدگاه شیعه در مورد ولایت
۱۴۳		معنای ولایت
۱۴۳		شیعه و ولایت
۱۵۰		اقسام و ابعاد ولایت
۱۵۲		امام (ع) واسطه در رساندن فیض حق به موجودات
۱۵۴		شیع و وحدت اسلامی
۱۶۱		■ فصل دوم: عقاید شیعه
۱۶۳		تولئی و تبرئی
۱۶۸		مهدویت
۱۶۹		رجعت
۱۷۴		بداء
۱۷۷		توحید
۱۸۱		رؤیت خداوند
۱۸۳		منزه بودن خدا از جسمانیت
۱۸۴		عدل الهی
۱۸۶		حکمت الهی و غرض آفرینش
۱۸۷		لطف و انتخاب اصلح
۱۸۸		حُسن و قبح ذاتی
۱۸۹		عقل
۱۹۰		نبوت انبیاء الهی

عصمت	۱۹۳
دیدگاه شیعه در مورد قرآن	۱۹۳
مفهرمت و شفاعت و توسل	۱۹۴
دیدگاه شیعه در مورد مسایلی از معاد	۱۹۸
احکام الفتن و قضا و قدر الهی	۲۰۰
چهار مورد دیگر از عقاید شیعه	۲۰۵
.....	۲۰۸
فصل موم فضایل امامان شیعه	۲۱۱
القاب قرآنی ائمه اطهار (ع)	۲۱۳
برخی از فضایل اهل بیت (ع)	۲۲۹
امتحان‌های علی (ع)	۲۶۰
علم امام	۲۶۲
قسمتی از علوم امام و پیشوایان دین مربوط به لوح محو و اثبات	۲۶۲
تقریب علم اهل بیت (ع) در هر شب جمعه	۲۶۳
علم کامل قرآن نزد اهل بیت (ع) است	۲۶۳
ائمه (ع) را سخون در علمند	۲۶۳
«اولو العلم» ائمه اطهار (ع) هستند	۲۶۴
خداوند سخن گفتن پرندگان را به ما آموخت	۲۶۴
ما بین عالمان و دشمنان ما جاهلند و شیعیان ما (اولوالالباب) هستند	۲۶۴
علم امام امیر مؤمنان علی (ع)	۲۶۵
تفاوت میان علم «آصف» و علم علی (ع)	۲۶۵
پیشوایان معصوم و علم غیب	۲۶۶
پیامبر (ص) و امامان اعمال ما را می بینند	۲۶۷
مسأله «عرض اعمال»	۲۶۷
منافع علم امام	۲۶۸

۲۷۶	 امام و سایر علوم
۲۷۶	 گواهی علوم امامان به حقانیت شیعه
۲۸۵	■ فصل چهارم: وظایف شیعه
۲۸۷	 وظایف شیعه
۲۸۷	 الف) شناخت امام؛
۲۸۹	 ب) حُب امام؛
۲۹۳	 ج) اطاعت و پیروی؛
۲۹۵	 د) تولی و تبری؛
۲۹۶	 هـ) حیات معنوی؛
۲۹۹	 و) انتظار فرج؛
۳۰۰	 یاری امام زمان (عج)
۳۰۱	 ویژگی‌های منتظران
۳۰۲	 ویژگی‌های مشترک یاران حسین بن علی (ع) و یاران مهدی (عج)
۳۰۹	 ح) بزرگداشت شعائر دینی و مذهبی؛
۳۰۹	 مهم‌ترین شعارهای شیعه
۳۰۹	 ۱. بعثت رسول اکرم (ص)
۳۱۵	 ۲. غدیر
۳۱۵	 عید غدیر، عید ولایت
۳۱۹	 غدیر در تاریخ اسلام و عقاید شیعه
۳۲۵	 ۳. عاشورا
۳۳۰	 ۴. اربعین
۳۳۲	 ۵. مهدویت
۳۳۲	 حقیقت انتظار
۳۳۹	 دلایل ولایت فقیه
۳۴۲	 حکومت حضرت مهدی (عج) و جهانی شدن اسلام

۳۴۳	قرآن و حکومت مهدی (عج)
۳۵۰	انقلاب جهانی حضرت مهدی «عج»
۳۵۳	نهضت ظهور و انقلاب اسلامی
۳۵۷	نگاه سرخ و سبز شیعه، ریشه‌ی تمام انقلابات شیعی
۳۵۷	انقلاب اسلامی، زمینه‌ساز ظهور
۳۵۸	نقش ایرانیان در پذیرش و ترویج اسلام
۳۵۸	قم، مرکز علم و انقلاب
۳۶۰	زمینه‌سازی انقلاب
۳۶۱	ترسیمی از حکومت جهانی حضرت مهدی (عج)
۳۶۲	۱. پیشرفت برق آسای دانش
۳۶۲	۲. امنیت فراگیر
۳۶۲	۳. احیای اسلام
۳۶۳	۴. تکامل اخلاقی
۳۶۴	۵. آبادانی و رفاه
۳۶۵	۶. تیم حکومتی نمونه
۳۶۶	۷. نظارت مداوم
۳۶۷	ط) آگاهی و شناخت و معرفت نسبت به اصول پنج‌گانه اعتقادی
۳۷۰	ی) عمل به فروع دین در حد وظیفه و تکلیف و تقلید در آن‌ها از مجتهد
۳۷۰	جامع الشرائط؛
۳۷۱	ضرورت تقلید
۳۷۲	تقلید، عملی آگاهانه است
۳۷۴	اعلمیت مرجع تقلید
۳۷۶	اعلمیت از دیدگاه حضرت آیت الله العظمی خمینی (ره)
۳۷۷	ک) ایمان ثابت و مستحکم و پایدار؛
۳۷۸	ارزش ایمان
۳۷۸	اصناف و درجات ایمان

۳۷۹	 متعلقات ایمان.
۳۸۱	 شرط ایمان.
۳۸۲	 اسباب ایمان.
۳۸۲	 آثار و فواید ایمان.
۳۸۴	 (ل) تقوا.
۳۹۱	 تقوی در سخنان پیامبر (ص).
۳۹۱	 صفات پرهیزکاران در سخن حضرت علی (ع).
۳۹۴	 (م) عمل صالح؛
۳۹۹	 آثار اعمال نیک.
۳۹۵	 عمل صالح نیک برنامه‌ی مستمر.
۴۰۱	 سه نوید به مؤمنان و صالحان.
۴۰۱	 ایمان و عمل صالح تنها راه نجات.
۴۰۲	 پاداش ایمان و عمل صالح.
۴۰۲	 هدف اصلی، عمل صالح است.
۴۰۴	 منافع عمل صالح برای خود انسان.
۴۰۵	 (ن) توبه و استغفار؛
۴۰۶	 راه‌های نجات مؤمنان.
۴۱۲	 توبه باب رحمت الهی.
۴۱۴	 (س) رجوع به علما و فقهای ربانی؛
۴۱۸	 نقش رهبری در اسلام.
۴۱۹	 جایگاه سیاسی و اجتماعی فقهای شیعه.
۴۲۲	 لزوم حفظ حرمت حریم علما و فقها.
۴۲۶	 سیاستمدارترین علمای شیعه در طول تاریخ.
۴۲۶	 تاریخچه صد ساله اخیر.
۴۲۶	 ۱. میرزای شیرازی اول.
۴۲۸	 ۲. میرزای شیرازی دوم.

۴۲۹	۳. مرحوم شیخ فضل الله نوری
۴۳۰	علما در عصر رضا خان
۴۳۰	۴. عصر مرحوم مدرّس و سایر علما
۴۳۲	۵. عصر امام خمینی (ره)
۴۳۴	مکتب علمی اهل بیت (ع)
۴۳۷	علما ربانی
۴۳۹	روحانیت و انقلاب اسلامی
۴۴۱	ع) حفظ وحدت اسلامی؛
۴۴۸	پیوند بر اساس مکتب
۴۵۲	اهمیت اخوت اسلامی
۴۵۶	برحذر داشتن انسان‌ها از پراکندگی
۴۵۷	پراکندگی و اتحاد در سخن علی (ع)
۴۵۸	نقش سیاست‌های استعماری در تفرقه‌مسلمین
۴۵۸	شیعه و وحدت اسلامی
۴۶۶	وحدت از دیدگاه امام خمینی (ره)
۴۷۳	ف) دیگر سازی؛
۴۷۶	امر به معروف و نهی از منکر
۴۸۴	ص) آمادگی‌های همه جانبه برای ظهور
۴۸۷	ق) دفاع از انقلاب اسلامی و ولایت فقیه و مشارکت سیاسی و اجتماعی
۴۹۳	■ فصل پنجم: فرقه‌های شیعه
۴۹۵	شیعه‌ی اثنی‌عشریه
۴۹۸	تفکر شیعه
۵۰۱	اصطلاح شیعه جعفریه
۵۰۳	اسماعیلیه
۵۰۶	اصول عقاید اسماعیلیه

۵۰۹	 خوارج
۵۱۳	 اصول عقاید خوارج
۵۱۴	 زیدیه
۵۱۶	 قیام‌های زیدیه
۵۲۰	 آراء و عقاید زیدیه
۵۲۵	 شیخیه
۵۲۷	 بابت و بهائیت یکی از انحرافات آشکار شیخیه
۵۲۹	 علت پیدایش این فرقه‌ها
۵۳۱	 افتضاح قضیه بدشت
۵۳۲	 برخی احکام و دستورات منحرف بابت و بهائیت
۵۳۴	 صوفیه
۵۳۵	 آغاز پیدایش صوفیه در اسلام
۵۳۷	 اصول عقاید صوفیه
۵۴۰	 فرقه صوفیه
۵۴۲	 روایاتی در نقد صوفیه
۵۴۴	 غلات شیعه
۵۴۵	 نهی از غلو و نکوهش آن در قرآن و حدیث
۵۴۶	 برخورد ائمه (ع) با غلات چگونه بوده
۵۵۶	 علل پیدایش و ظهور غلو و ترویج آن
۵۵۸	 کیسانیه
۵۶۴	 وجه تسمیه کیسانیه
۵۶۵	 اصول عقاید فرقه کیسانیه
۵۶۸	 واقفیه
۵۷۳	 منابع

مقدمه

بسم الله الرحمن الرحيم

«وَإِنَّ مِنْ شِيعَتِهِ لَإِبْرَاهِيمَ». (صافات، ۸۳).

کلمه‌ی شیعه به معنای فرقه‌ای است که در پیروی از سنت و مذهبی خاص متفق باشند، به عبارت دیگر شیعه به مردمی گویند که از غیر خود پیروی کنند و موافق طریقه‌ی او حرکت کنند. در آیه‌ی فوق قرآن کریم حضرت ابراهیم (ع) را یکی از شیعیان و پیروان حضرت نوح (ع) معرفی کرده زیرا دینش موافق دین او، یعنی دین توحید بود. در جهان اسلام یعنی پس از ظهور پیامبر بزرگوار اسلام، رسول اعظم اسلام (ص) در ابتدای علی شدن دعوت خود، کلمه‌ی شیعه را برای یاران و پیروان علی بن ابی طالب (ع) به کار برد. جابر بن عبدالله انصاری در حدیثی که در مورد شأن نزول آیه‌ی ۷ سوره بینه نقل می‌کند، چنین گفته است: در حضور پیغمبر (ص) بودیم که علی بن ابی طالب رسید. پیغمبر فرمود: برادرم بر شما وارد شد. آن‌گاه دست به کعبه زد و فرمود: «به خدایی که جانم در دست اوست، إِنَّ هَذَا وَشِيعَتَهُ هُمُ الْفَائِزُونَ يَوْمَ الْقِيَامَةِ: همانا فقط این مرد و شیعیانش در روز پاداش رستگارانند. او نخستین کسی است که به من گرویده و از همه‌ی شما در پیمان خدا پایدارتر و در امر خدا استوارتر است، و نسبت به مردم عادل‌تر و در تقسیم، مساوات‌جوتر، و مزیتش پیش خدا از همگان افزون‌تر است».

آن‌گاه آیه‌ی مذکور نازل گشت.^۱

نتیجه این که شیعه را خود پیامبر اکرم (ص) به این اسم نامیده است، بنابراین شیعه مولود

طبیعی اسلام است و سابقه‌ی تاریخی آن؛ همان سابقه‌ی تاریخی اسلام است. شیعیان علی (ع) کسانی هستند که پس از ایمان به خدای یگانه و حیات جاودانه اخروی و خاتمیت پیامبر اکرم (ص) و حقایق قرآن جز به کردار نیک و اعمال شایسته اقدام نمی‌کنند، زیرا پس از پیامبر اکرم (ص) و قرآن کریم، امیرالمؤمنین (ع) که خود نمونه‌ی عالی تربیت اسلامی است پیشوای مقدس و معصوم آنان می‌باشد و لذا سعی می‌کنند که به گفتار و کردارش همانند گفتار و کردار پیامبر (ص) عمل کنند.

امامت رمز بقای دین

از آن جایی که پیامبر اسلام (ص)، خاتم انبیاء و اسلام و خاتم ادیان، و قرآن خاتم کتب آسمانی است، به ناچار پیامبر (ص) برای بقای دین جاودان و کامل اسلام و برای حفظ و استمرار سنی و شریعت الهی خویش که تأمین‌کننده‌ی مصالح حقیقی دنیوی و اخروی نوع انسان می‌باشد باید تدبیری اندیشیده باشد و چنین نیز هم هست زیرا آن حضرت (ص) بر اساس نص و وصایت خلیفه و جانشین خود را بارها تعیین کرد و به امت معرفی فرمود. علی (ع) در خطب نهج‌البلاغه در این مورد چنین می‌فرماید: «آل محمد، خود منشأ حیات علم و از بین رفتن جهل و نادانیت، آنان استوانه‌های استوار اسلام و طرف‌داران خاص و شایسته‌ی دین و اتحادند. حقایق گرامی قرآن نزد آنان است و خود گنجوران علوم خدای مهربانند. با آنان هیچ‌یک از افراد این امت متشابه نمی‌شوند و مردمی که همواره نعمت دانش و نجات‌بخشی خاندان رسول بر سرشان سایه افکنده است با ایشان برابر نخواهند بود.

آنان همان پایه‌ی اساسی دین و تکیه‌گاه ایمان و یقینند که خود سران باید به سوشان بازگردند، و آیندگان به دستوراتشان بگرایند. با این همه، حق اختصاصی ولایت برای ایشان ثابت است و وصیت و وراثت رسول‌الله میانشان محفوظ»^۱.

نص و وصیت

در نهج‌البلاغه درباره‌ی سه اصل استدلال شده است، اول وصیت و نص رسول خدا؛ دوم، شایستگی امیرالمؤمنان (ع) و این که جامه خلافت تنها بر اندام او راست می‌آید؛ سوم، روابط نزدیک نسبی و روحی آن حضرت (ع) با رسول خدا (ص).

این تصور درست نیست که در نهج‌البلاغه تنها به مسأله‌ی صلاحیت و شایستگی اشاره شده است و به هیچ وجه اشاره‌ای به نص نشده است. زیرا اولاً در خطبه‌ی دوم نهج‌البلاغه صریحاً درباره‌ی اهل بیت (ع) می‌فرماید: «و فیهم الوصیة و الوراثة» یعنی وصیت رسول خدا (ص) و هم چنین وراثت رسول خدا (ص) در میان آنها است. ثانیاً در موارد زیادی علی (ع) از حق

خویش چنان سخن می‌گوید که جز با مسأله‌ی تنصیب و مشخص شدن حق خلافت برای او به وسیله‌ی پیغمبر اکرم (ص) قابل توجه نیست. در این موارد سخن علی (ع) این نیست که چرا مرا با همه‌ی جامعیت شرایط کنار گذاشتند و دیگران را برگزیدند؛ سخن این است که حق قطعی و مسلم مرا از من ربودند. بدیهی است که تنها با نص و تعیین قبلی از طریق رسول اکرم (ص) است که می‌توان از حق مسلم و قطعی دم زد؛ صلاحیت و شایستگی حق بالقوه ایجاد می‌کند نه حق بالفعل، و در مورد حق بالقوه، سخن از ربوده شدن حق مسلم و قطعی، صحیح نیست. اکنون مواردی را ذکر می‌کنیم که علی (ع) خلافت را حق خود می‌داند:

در خطبه‌ی ۶ که در اوایل دوری خلافت هنگامی که از طغیان عایشه و طلحه و زبیر آگاه شد و تصمیم به سرکوبی آن‌ها گرفت انشا شده است، پس از بحثی درباره‌ی وضع روز می‌فرماید: «به خدا سوگند از روزی که خدا جان پیامبر خویش را تحویل گرفت تا امروز همواره حق مسلم من از من سلب شده است».

در خطبه‌ی ۱۷۰ جریانی را نقل می‌فرماید و آن این‌که؛ شخصی در حضور جمعی به من گفت: پسر ابوطالب! تو بر امر خلافت حریصی؛ من گفتم: «بلکه شما حریص‌تر و از پیغمبر دور‌ترید و من از نظر روحی و جسمی نزدیک‌ترم، من حق خود را طلب کردم و شما می‌خواهید میان من و حق خاص من حایل و مانع شوید و مرا از آن منصرف سازید. آیا آن‌که حق خویش را می‌خواهد حریص‌تر است یا آن‌که به حق دیگران چشم دوخته است؟ همین‌که او را با نیروی استدلال کویدم به خود آمد و نمی‌دانست در جواب من چه بگوید».

در دنباله‌ی همان جمله‌ها چنین آمده است: «خدایا از ظلم قریش و هم‌دستان آن‌ها به تو شکایت می‌کنم، این‌ها با من قطع رحم کردند و مقام و منزلت بزرگ مرا تحقیر نمودند، اتفاق کردند که در مورد امری که حق خاص من بود، بر ضد من قیام کنند».

در خطبه‌ی «شقشقیه» صریحاً می‌فرماید: «اری ثرائی نهی» یعنی حق موروثی خود را می‌دیدم که به غارت برده می‌شود. بدیهی است که مقصود از وراثت، وراثت فامیلی و خویشاوندی نیست، بلکه مقصود، وراثت معنوی و الهی است.

لیاقت و فضیلت

از مسأله‌ی نص صریح و حق مسلم و قطعی که بگذریم مسأله‌ی لیاقت و فضیلت مطرح می‌شود، در این زمینه نیز مکرر در نهج‌البلاغه سخن به میان آمده است، در خطبه‌ی شقشقیه می‌فرماید: «به خدا سوگند که پسر ابوقحافه خلافت را مانند پیراهنی به تن کرد در حالی که می‌دانست آن محوری که این دستگاه باید برگرد آن بچرخد من هستم».

سرچشمه‌های علم و فضیلت از کوهسار شخصیت من سرازیر می‌شود و شاهباز و هم اندیشه بشر از رسیدن به قله‌ی عظمت من باز می‌ماند».

قربابت و نسبت

در خطبه‌ی ۱۹۵، اول مقام تسلیم و ایمان خود را نسبت به رسول اکرم (ص) و سپس فداکاری‌ها و مواسات‌های خود را در مواقع مختلف یادآوری می‌کند و بعد جریان وفات رسول اکرم (ص) را در حالی که سرش بر سینه‌ی او بود، و آن‌گاه جریان غسل دادن پیغمبر (ص) را به دست خود نقل می‌کند، در حالی که فرشتگان او را در این کار کمک می‌کردند و او زمزمه‌ی فرشتگان را می‌شنید و حس می‌کرد که چگونه دسته‌ای می‌آیند و دسته‌ای می‌روند و بر پیغمبر (ص) درود می‌فرستند و تالحظه‌ای که پیغمبر (ص) را در مدفن مقدسش به خاک سپردند زمزمه‌ی فرشتگان یک لحظه هم از گوش علی (ع) قطع نگشته بود. بعد از یادآوری موقعیت‌های مخصوص خود از مقام تسلیم و عدم انکار (بر خلاف بعضی صحابه‌ی دیگر) گرفته تا فداکاری‌های بی‌نظیر و تا قربابت خود با پیغمبر (ص) تا جایی که جان پیغمبر (ص) را دامن علی (ع) از تن مفارقت می‌کند چنین می‌فرماید: «فمن ذا، أحمق به منی حیا و میتاً:» «چه کسی از من به پیغمبر در زمان حیات و بعد از مرگ او سزاوارتر است؟».

در خطبه‌ی ۱۶۰ که سؤال و جوابی است از یک مرد اسدی با علی (ع)، آن حضرت به مسأله نسبت نیز استدلال می‌کند، استدلال به نسبت از طرف علی (ع) نوعی جدل منطقی است، نظر بر این که دیگران قربابت نسبی را ملاک قرار می‌دادند علی (ع) می‌فرمود: «از هر چیز دیگر، از قبیل نص و لیاقت و افضلیت گذشته، اگر همان قربابت و نسبت را که مورد استناد دیگران است، ملاک قرار دهیم، باز من از مدعیان خلافت، اولایم»^۱.

نگارنده در فصول متعدد این نوشته به دنبال تبیین و شرح و توضیح این حقیقت می‌باشد که:

۱. تشیع مکتبی است مبتنی بر حق و حقیقت و مستند به اسناد و مدارک و به دور از هرگونه جعلیات و منزه از هرگونه خرافات.

۲. تشیع همان اسلام ناب و خالص است که از هرگونه شائبه و آلودگی و اغوجاج و انحراف در اعتقادات مقدس خود مصون می‌باشد.

۳. تشیع مفتخر است که به حساس‌ترین فرازهای تاریخ شکوهمند اسلام وابستگی و دل‌بستگی دارد، این فرازهای حساس و مقدس عبارتند از:

(الف) بعثت خاتم الانبیاء (ص).

(ب) غدیر و ولایت علی (ع).

(ج) عاشورا و کربلای سیدالشهدا (ع).

(د) دوران غیبت کبری و عصر انتظار فرج.

۱. تاریخ اسلام در آثار شهید مطهری (ره)، ج ۱، صص ۱۸۷ تا ۱۹۱.

ه) عصر ظهور حضرت حجت (عج) و حکومت جهانی و توحیدی و عادلانه‌ی آن حضرت (ع) که منجر به برچیده شدن تمامی بساط و مظاهر کفر و شرک و ظلم و ستم در سراسر عالم می‌شود.

۴. در تشیع، عقل اصالت دارد و این مکتب به پیروی از قرآن و سنت رسول اکرم (ص) برای عقل ارزش و اصالت خاصی قایل شده است به طوری که عقل یکی از منابع اجتهاد و استنباط احکام می‌باشد و میان عقل و شرع هماهنگی وجود دارد به طوری که گفته شده: «کُلُّ مَا حَكَمَ بِهِ الْعَقْلُ حَكَمٌ بِالشَّرْعِ» یعنی مقررات اسلام بر اساس یک سلسله مصالح و مفاسد موجود در زندگی بشر استوار است که برای عقل قایل مطالعه و شناخت است و از این منظر اسلام یک دین عقلانی و منطقی است.

۵. تشیع مکتب‌ترین عقیده است که از درخت سرسبز و تنومند نبوت برآمده است.

۶. تشیع می‌گوید پس از پیامبر اکرم (ص) همیشه باید شخصیتی کامل و معصوم، پیشوا و امام امت باشد زیرا او حجت خدا و میزان انسانیت است.

۷. تشیع می‌گوید همیشه باید افاضل انسان‌ها حاکم باشند و حکومت الهی و دینی و اسلامی همیشه باید به دست رهبران عادل و فداکار تشکیل گردد و در نهایت جهان بشریت پیوسته منتظر یک حکومت الهی، عادلانه، توحیدی و جهانی می‌باشد به طوری که این امر مقصود نهایی بعثت‌ها و نبوت‌ها در جهان به شمار می‌آید. بنابراین، تشیع بر اساس مقدسی پی‌ریزی شده که نتیجه نبوت خاتم الانبیاء محمد بن عبد الله (ص) می‌باشد و لذا همه‌ی عقاید، احکام و فرامین این مکتب الهی در همه‌ی ابعاد فردی و اجتماعی، دنیوی و اخروی، اقتصادی و سیاسی، علمی و تربیتی، و در همه‌ی مسؤولیت‌های ناشی از پذیرش این مکتب مانند امر به معروف و نهی از منکر، تولی و تبری و جهاد دارای قداست می‌باشند.

۸. به توفیق الهی در این نوشته به شرح و تفسیر و تبیین و اثبات مستدل عقاید مکتب اهل بیت پیامبر (ص)، یعنی تشیع همت گماشته‌ایم، هم‌چنین مشهورترین فرقه‌های شیعه را نیز معرفی کرده، به نقد و بررسی عقاید آن‌ها پرداخته‌ایم و در این راستا خفایت شیعه اثنی عشریه را بر اساس اسناد و مدارک و دلایل معتبر اثبات نمودیم.

۹. از آنجایی که هدف نهایی بعثت پیامبر اکرم (ص) توحید به معنای کامل و تمام آن است و بنا به فرموده‌ی قرآن در آیه‌ی ۱۶۰ سوره‌ی انعام: بی‌شک کسانی که دین خود را تکه‌تکه ساخته و هر یک پیرو عقیده‌ای شدند، تو از روشن و عقاید آن‌ها بسیار دوری و در هیچ روشی با آن‌ها شرکت نداری فقط کار آن‌ها را به خدا واگذار کن که واگذاری امور آنان به خداست آن‌گاه به خوبی آن‌ها را آگاه می‌کند به آن چه که به جامی آورند. و نیز بنا به فرموده‌ی قرآن در آیه‌ی ۳۱ سوره‌ی روم: از مشرکان نباشید از همان کسانی که دین خود را تکه‌تکه کردند و هر دسته‌ای پیرو عقیده‌ای شده، هر حزبی به آن چه نزد خود دارند خرسندند.

آری این است حقیقت توحید قرآن؛ پس قرآن مبدأ و منشأ توحید و اتحاد و وحدت است و هیچ گونه تفرق و تفرقه را نمی پذیرد و بر همین اساس است که تشیع نیز به پیروی از قرآن کریم و پیامبر اکرم (ص) پیوسته مشعل دار توحید و اتحاد و وحدت بوده است زیرا بی شک اهل بیت پیامبر اکرم (ص) که ما شیعیان افتخارمان این است که حقیقت اسلام را پس از پیامبر اکرم (ص) از آن خاندان مطهر اخذ می کنیم؛ نزدیک ترین انسان ها و صحابه به اسلام و پیامبر اسلام (ص) بوده اند و همه معتقدات ناشی از پیروی از آن بزرگواران مطابق با قرآن کریم و سنت نبی اکرم (ص) است.

به راستی کدام یک از صحابه یا کدام یک از پیشوایان مذاهب اسلامی را می توان با یکی از اهل بیت عترت و طهارت قیاس کرد؟

۱۰. شیعه جماعتی از مسلمین هستند که افتخارشان انتساب و پیروی از حضرت محمد (ص) و اهل بیت آن حضرت می باشد. شیعه به پروردگاری معتقد است که واجب الوجود، یگانه، توانا بر همه چیز، مختار در تمام امور، عالم به هر معلوم و بینا و مدرک است. پروردگاری که جسم نیست و از تشبیه به دور است و از ظلم به بندگانش منزّه است، او بی نیاز و بی مثل و مانند و جلوه بان است؛ همیشه بوده و خواهد بود و هیچ کار زشت و قبیحی از او سر نمی زند. او حکیم و عادل و متکلم است.

از دیدگاه شیعه انسان در کارهای خود آزاد و مختار است به همین جهت نسبت به اعمال خود مسئول و مکلف است. شیعه معتقد است همه پیامبران الهی از خطا و گناه معصوم هستند و دیگر این که هیچ پیامبری از دنیا نرفت مگر این که وصی خود را برای حفظ کتاب و شریعت معین کرد.

وصی هر پیامبری همانند آن پیامبر دارای صفت عصمت است و سایر صفات کمال را به عنوان انسان کامل دارد. پیامبر اکرم (ص) نیز مانند همه پیامبران وصی پس از خود را به امت بارها معرفی فرمود و آن وصی جز علی بن ابیطالب (ع) کسی دیگر نمی باشد. آن جناب بر اساس لطف و عدل و حکمت الهی هم چون پیامبر از گناه و خطا معصوم و مصون بوده و لذا حجت خدا در هدایت خلق به شمار می رود و پس از آن حضرت نیز یازده فرزند بزرگوارش هر یک پس از دیگری امامت و ولایت امت را به عهده دارد و در عصر ما حضرت مهدی (عج) حجت بن الحسن العسگری امام حی معصوم و غایب است که روزی به فرمان خدا ظهور خواهد کرد و در آن روز دولت حق بر پایه ی توحید و عدل در سراسر عالم بر پا خواهد شد و بساط کفر و شرک و الحاد از سراسر جهان برچیده خواهد شد.

۱۱. در مکتب تشیع اعتقاد به توسل و شفاعت از جایگاه بسیار والایی برخوردار است و در عین حال اعتقاد نیز در رأس همه ی عقاید قرار دارد زیرا توسل و شفاعت نیز در اعتقاد شیعه تابع اذن الهی است و لذا هیچ منافاتی با توحید ندارد. بلکه به نوعی لازمه ی

توحید می‌باشد. هم‌چنان‌که اراده و اختیار انسان نیز منافاتی با توحید ندارد زیرا انسان در عین مختار و آزاد بودن در اعمال خویش، موجودی است که در وجود خویش وابسته و معلول و غیرمستقل است. بنابراین هیچ یک از عقاید مذکور هیچ‌گونه منافاتی با توحید و یگانه پرستی و اختصاص عبودیت به خدای متعال نخواهد داشت.

آری افتخار شیعه این است که به پیروی از پیامبر اکرم (ص) و اهل بیت گرامی او از عبودیت غیر خدا آزاد بوده و خود را تنها بنده و عبد و مطیع خدای یگانه می‌داند و این عقیده را اساس اسلام و قرآن دانسته و در بُعد فکری و نظری بدان کاملاً معتقد است هم‌چنان‌که در بُعد عملی بدان کاملاً ملتزم می‌باشد. شیعه در طول تاریخ برای بسط و گسترش توحید و عدل که عالی‌ترین ارمان انبیاء هستند پیوسته با همه‌ی مظاهر شرک و ظلم مبارزه کرده به این امید که ظهور توحید و عدل مطلق با ظهور حضرت مهدی (ع) به وقوع بپیوندد. ان شاء الله.

۱۷ ربیع‌المولود مصادف با ۸۷/۱/۶ شهرکرد

مرزبان کریمی